

DE LA GESTIÓ DOCUMENTAL A LA GOBERNANÇA DE LA INFORMACIÓ: Un debat tècnic, una qüestió política

Joan Soler Jiménez

President de l'Associació d'Arxivers i Gestors
de Documents de Catalunya

**WHAT'S
NEXT?**

El debat es va iniciar en el XVI Congrés d'Arxivística i Gestió Documental de Catalunya que vam celebrar l'any passat a Reus. ¿És suficient el concepte de gestió de documents per definir les funcions que realitzem a les nostres organitzacions o cal amplificar-lo i redefinir-lo? Per començar direm que la professió, d'ençà de la renovació dels estatuts de l'AAC l'any 2010, es defineix com la d'arxiver-gestor de documents, mirant de reunir en un sol concepte les funcions finalistes tradicionals dels arxivers i les derivades de la participació activa en la fase de producció documental. Un nom per als professionals és important per també crear, defensar, però sobretot promoure, una professió identificable. Però, tanmateix, hem de ser conscients que el propi concepte de document ha entrat en una crisi de la qual no en sabem si en sortirà viu o no. De fet, és molt habitual sentir en jornades i congressos asseveracions maximalistes com ara la "mort" d'un concepte. Recordem com el document va ser assassinat al XII

Congrés de l'AAC celebrat a Lloret. O tenim encara molt recent la mort, per la via d'un bombardeig sever de dades massives, del concepte d'expedient. Assistim també a una posada en revisió del propi nom dels nostres professionals perquè es considera que potser és una denominació farragosa. Cal reconèixer que una professió que porta un guionet al mig no entusiasma i que a la gent se li sol embarbussar la llengua quan pronuncia el nom sencer de la nostra associació. És per aquest motiu que es debat sobre quina podria ser o arribar a ser una denominació prou potent perquè ens identifiqués millor i que, a la vegada, fos una bona marca per "vendre" les nostres capacitacions i capacitats.

Ha sorgit darrerament la proposta d'anomenar-nos experts en Governança de la Informació. Si seguim la definició de la *Information Coalition*¹ sobre què hem d'entendre per *Information Governance*, veiem que es tracta de l'estratègia global que permet coordinar tota la informació d'una organització. La Governança de la Informació estableix la relació d'autoritats, els suports, els processos, les capacitats, les estructures i la infraestructura necessàries per permetre que la informació esdevingui un actiu útil per les organitzacions. Amb una bona Governança de la Informació es redueix els risc d'ambigüitat en les responsabilitats, s'augmenta la capacitat d'afrontar els riscos i es garanteix la continuïtat del negoci.

D'igual manera, la *Gartner Inc.*, la influent empresa consultora en matèria de tecnologies de la informació,² defineix la Governança de la Informació com l'entorn de presa de decisions i el marc de distribució de responsabilitats que permet assegurar un comportament adequat en la valoració, la creació, l'emmagatzematge, l'ús, l'arxiu i l'eliminació de la informació. Aquest entorn inclou els processos, els rols, les polítiques, les normes i les mètriques que garanteixen un ús eficaç i eficient de la informació a fi i efecte que l'organització assoleixi els seus objectius.

En conclusió la Governança de la Informació es manifesta com el pont que connecta la gestió de documents i la ciència de les dades, els processos de producció de la informació amb les polítiques d'impuls, i la col·laboració amb la seguretat. És el paraigües que cobreix tota la informació d'una organització. La Governança de la Informació equilibra el valor de la informació amb els riscos que hi puguin anar associats, delimita les persones, els recursos, els processos, les funcions, l'organització i els requisits tecnològics que tenen en la informació el principal factor de negoci d'una organització. No és, doncs, una responsabilitat menor, sinó que implica un control holístic, global i transversal de la

informació de les organitzacions, quelcom que portem defensant que fem els arxivers-gestors de documents des de fa anys i panys.

Aquestes definicions, a més, posen el focus en la informació i el seu accés, en l'eficiència i en el mètode, vinculen dades, informació i documents, i en definitiva, potser defineixen millor allò que progressivament anem fent com a professionals. I aquest control global permet encabir des de les funcions més patrimonialístiques a les més punteres en l'analítica de dades de qualitat i autèntiques. Bàsicament perquè, tot allò que hi ha més enllà de l'objecte, és informació. Ens preguntem si aquest escenari tant apetitós pot servir per redefinir-nos com a professionals i si, fins i tot, ens pot permetre canviar de nom per presentar-nos millor. O si més aviat, per contra, el què fa és millorar la globalitat de les nostres funcions i prou. En aquest punt es troba el debat i us estimulem a què hi participeu.

En un període de crisis d'identitats personals, col·lectives i, fins i tot nacionals, on la modulació d'aquestes, a més, viu en entorns líquids, que muten constantment i que canvien a ritmes accelerats, entenem que és normal que entrem en aquestes discussions. Però, tot i que hem de reconèixer que el nom ajuda a definir-nos, com qualsevol altre nom, no sempre fa la cosa. El què cal definir bé són les funcions que fem en relació amb d'altres professions, quines ens són exclusives (la de la valoració documental ens sembla la més clara i indiscutible) i quines compartim amb altres professionals, per afinitat o per necessitat objectiva de treball compartit. La vinculació amb altres disciplines ens és indiscutible, d'igual manera que, per exemple, en la implantació de l'Administració digital, sense arxivers, el sistema es bloqueja i es mostra poc eficient. Potser sí que ha arribat el moment de repassar totes les nostres funcions i clarificar-les, per a nosaltres mateixos, però sobretot per tots aquells entusiastes que ho volen fer sense tenir-ne la formació o van amb els principis bàsics mal ancorats.

Però a més a més, en aquest procés de transformació que s'esdevé entre el gestionar i el governar, hi ha canvis que no només s'esdevenen amb la posada en pràctica d'una metodologia, sinó que necessiten de reforços potents a nivell legal i organitzatiu. I per això cal, sobretot, treballar la part més política de les nostres actuacions. L'Arxiu és política, això és innegable. Però els arxivers no ho hem estat massa de polítics. Ens cal fer aquest pas. I per a fer-ho cal passar del treball pura i exclusivament tècnic, de laboratori, dins dels nostres despatxos i dipòsits, per passar a conèixer de primera mà les necessitats dels nostres usuaris i ciutadans. Per aquesta via, el nostre treball polític millorarà, ens permetrà

explicar-nos millor i podrem fer més efectiva la transformació. I és que gestionar vol dir una cosa, però està clar que governar, en vol dir una altra.

El present número de la revista Lligall ens parla essencialment de Governança de la Informació, de noves funcions i de responsabilitats cada cop més elevades a nivell empresarial, però també a nivell social. Els arxivers també vivim la transformació digital i en som impulsors. En un entorn digital governar potser ens farà més essencials que amb visions passades. No perdeu l'oportunitat de llegir-vos tots els articles i reflexionar-hi. El debat està viu en aquest sentit i volem que tothom hi digui la seva.

NOTES

1. Vegeu el web: <https://infocoalition.com/>. Es presenten diferents definicions. La més sintètica és la següent: "Information Governance is the overarching and coordinating strategy for all organizational information. It establishes the authorities, supports, processes, capabilities, structures, and infrastructure to enable information to be a useful asset and reduced liability to an organization, based on that organizations specific business requirements and risk tolerance." [Darrera consulta: 10 d'abril 2018].
2. Vegeu el web: <https://www.gartner.com/it-glossary/information-governance/> amb el glossari de terme IT de la Gartner Inc. La definició proposada és la següent: "Gartner defines information governance as the specification of decision rights and an accountability framework to ensure appropriate behavior in the valuation, creation, storage, use, archiving and deletion of information. It includes the processes, roles and policies, standards and metrics that ensure the effective and efficient use of information in enabling an organization to achieve its goals." [Darrera consulta: 10 d'abril 2018].